

Als ouder of professional heb je, volgens orthopedagoog en gedragsanalist Ariane Flesseman, de mogelijkheid om van een spelmoment een leermoment te maken. Je eigen houding speelt hierbij een belangrijke rol. Zij schreef het boek *Speel, leer & communiceer* waarin zij beschrijft hoe je kinderen met autisme spelenderwijs kunt leren communiceren. Ariane: 'Wat je denkt over jezelf, over een kind en jullie interactie heeft invloed op het spel.'

De invloed van je houding op een kind met autisme

Door Ariane Flesseman

'Mijn ervaring is dat kinderen met autisme heel gevoelig zijn voor de manier waarop een volwassene zich opstelt in het contact. Ik heb vaak gezien dat hoe een kind benaderd wordt, een verschil kan maken in hoeverre hij zich ontwikkelt. Zo kan het zijn dat in aanwezigheid van een volwassene die veel spanning uitstraalt, een kind zich terugtrekt, minder communiceert en meer probleemgedrag heeft. Terwijl een volwassene die vertrouwen heeft dat een kind kan leren en geniet van het contact, ervoor kan zorgen dat het kind meer initiatief, spel en communicatie laat zien. Voor mij bestaat een positieve houding uit de volgende eigenschappen: plezier, vertrouwen en acceptatie.'

'Een positieve houding: plezier, vertrouwen en acceptatie'

Plezier
Soms ben je als volwassene zo gefocust op wat je een kind wil leren en hoe je dit kunt doen, dat je helemaal vergeet om plezier te hebben. Terwijl dit zo'n belangrijke component is. Wanneer je zelf plezier hebt in het spel met een kind, bevordert dit het leren. Ten eerste omdat je zelf meer energie en creativiteit hebt als je iets doet wat je leuk vindt, je krijgt meer spelplezier en zorgt waarschijnlijk voor meer herhaling en daarmee meer mogelijkheden

voor een kind om te leren. Daarnaast straalt je plezier uit, wat aantekelijk is. Als jij spel leuk vindt, zie je dit letterlijk terug in je gezichtsuitdrukking, stemgebruik en lichaamshouding. Jouw enthousiasme kan ervoor zorgen dat een kind meer open staat voor samenspel en nieuw speelgoed.

Merkbare spanning
Het tegenovergestelde is helaas ook waar. Gevoelens van bijvoorbeeld onzekerheid, angst en stress kun je eveneens uitstralen. Wanneer je als volwassene tijdens het spelen gespannen bent, zie je dit terug in je blik, je ademhaling en in hoe je stem klinkt. Zelfs als je je spanning probeert te verbergen, kan het zijn dat je onbewust je schouders optrekt, praat met een meer vlakke stem, je kaken aanspannt en je blik afwezig is. Juist deze tegenstrijdigheid in je houding kan verwarrend zijn voor een kind.

Vertrouwen
Een ander aspect van een positieve houding is de manier waarop je naar de ontwikkeling van een kind kijkt. Vertrouwen is een term die hier goed bij past. Zowel het vertrouwen hebben in de ontwikkeling van een kind als

Ariane Flesseman

Uitgeverij Astronaut Boeken,
ISBN: 9789492744036, € 25,-

het vertrouwen geven aan een kind. Met vertrouwen hebben bedoel ik dat je ervan uitgaat dat een kind kan leren. Dat je gelooft in zijn leermogelijkheden en dat hij vooruit kan gaan. Zonder jouw vertrouwen in zijn ontwikkeling kan een kind het gevoel krijgen dat wat hij ook doet, het nooit goed genoeg zal zijn. Het kan hem bevestigen in twijfels en angsten.

Involed
Gebrek aan vertrouwen in zijn leermogelijkheden heeft ook invloed op jouw handelen. Misschien geef je hierdoor te veel hulp en bied je hem te weinig uitdaging. Voor jezelf is het extra zwaar als je weinig vertrouwen hebt. Het maakt het lastig om doelen te bedenken, spelmomenten op te zetten en vooruitgang te zien. Naast het feit dat je gelooft in vooruitgang wil je een kind ook het vertrouwen geven dat de wijze waarop hij leert goed is. Je wil hem het gevoel geven dat zijn eigen tempo het juiste is. En dat jij trots bent op en tevreden met de grote of kleine stapjes die hij maakt. Door een kind duidelijk te maken dat je geen te lage of te hoge verwachtingen hebt, voorkom je onzekerheid en faalangst.

Acceptatie

Door aan te sluiten bij de motivatie van een kind kun je hem veel leren. Weten wat een kind leuk vindt, is echter niet alles. Een onderdeel van een positieve houding is dat je de interesses van een kind ook accepteert. Dus weten wat hij interessant vindt en dit zonder oordeel ervaren. In mijn werk ben ik kinderen tegengekomen met de meest uiteenlopende interesses. Onder andere een jongen met een fascinatie voor het cijfer vijf, een jongen die helemaal weg is van de lamellen voor het raam, een meisje dat heel graag naar het groen-witte symbool van een nooduitgang

'Je wil je kind het gevoel geven dat zijn eigen tempo het juiste is'

kijkt en een jongen die in het museum over trainen alleen maar dezelfde trein wil bekijken. Ik merk dat het spelen met deze kinderen en het contact maken makkelijker gaat als ik voel en uitstraal dat het voor mij prima is wat zij fijn vinden. Ook als ik niet begrijp wat er zo interessant is aan iets waar een kind graag mee speelt, voel ik me blij dat hij daar zo'n plezier aan beleeft.

Oefening baart kunst

Bewust worden van je gedachten en gevoelens tijdens de interactie met een kind is een leerproces. Neem dit serieus en ga hier actief mee aan de slag. Wees eerlijk over hoe je je voelt, praat hierover met anderen of maak een video van jezelf tijdens het spelen. ●

Meer info en workshop: speelleercommuniceer.nl